

**BUDAPEST XV. KER. ÖNKORMÁNYZAT
EGYESÍTETT SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYE
FEJLESZTŐ GONDOZÓ KÖZPONT**
Budapest, 1158 Molnár Viktor u. 94-96.
feno-ujpalota@eszixv.hu
Tel/Fax:+36-1 417-33-80

**Szakmai Program
2014-2018**

Tartalomjegyzék

Bevezetés

Szolgáltatás célja, feladata

- célja
- feladata
- a megvalósítani kívánt program bemutatása
- létrejövő kapacitások
- nyújtott szolgáltatás elemek
- tevékenységek leírása
- más intézményekkel történő együttműködés módja

Az ellátandó célcsoport jellemzői

A feladatellátás szakmai tartalma, alapelvei, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Az ellátás igénybevételének módja

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek védelmével kapcsolatos szabályok

Bevezetés

A Fejlesztő Gondozó Központ, a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézményének (továbbiakban: ESZI) szervezeti egysége, mely szakmailag önálló. Az ESZI jogi személyiséggel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv.

Az ESZI integrált intézményei szakmailag önállóak.

Működésének jogszabályi alapja a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. A működés feltételeiről a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet és az önkormányzat helyi szabályozása rendelkezik. Intézményünk súlyosan, halmozottan sérült gyermekek, fiatal felnőttek és felnőttek fogyatékosok nappali ellátást végzi.

Szolgáltatás célja, feladata

Célja:

- emberi alapszükségletek kielégítése,
- képessé tenni a gondozottakat szűkebb és tágabb környezetük egyre bővülő megismerésére, valamint ezzel kapcsolatban a dologi világhoz való hozzáférés biztosítása,
- képessé tenni a gondozottakat saját életük mindennapi élményeinek megélésére és az ezekben való egyre tevékenyebb részvételre,
- kölcsönös szociális interakciók biztosítása az egyszerű társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására,
- önrendelkezés elismerése és a gyerekkor és a felnőtt kor megélésének biztosítása.

Feladata:

- a családban már kialakított szokások, jelzések, megszerzett képességek, készségek, elsajátított tudásanyag feltérképezése és a gondozottak számára a nappali intézményi létben való lehetőség szerinti beépítése és fejlesztése,
- a gondozottak életkorának, szükségleteinek és a fogyatékoság struktúrájának megfelelő nevelés, fejlesztés, egyéni fejlesztési tervek alapján,
- elemi szintű ismeretek elsajátíttatása szűkebb és tágabb környezetünk jelenségeiről,
- olyan környezet biztosítása, ami a gondozottak testi, értelmi és szociális képességeit segít kibontakoztatni,
- a kommunikáció egyénenként változó lehetőségeink feltérképezése, a gondozottak állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására,
- a gondozottak mozgásállapotának lehetőség szerinti javítása, a meglévő funkciók állandó fejlesztése, az önállóan kivitelezhető mozgások adta lehetőségek folyamatos kihasználása,
- a szociális készségek, társas kapcsolatok, elemi magatartásformák megismertetése, énkép, önismeret kialakulásának elősegítése,

- a szabadidős és játéktevékenységben való aktív részvétel elősegítése,
- szoros kapcsolattartás a szülőkkel, a szülő-gyerek kapcsolat segítése érdekében, a szülők szakmai segítése, tehermentesítése,
- modern technikák, állapothoz alkalmazkodó terápiák bevezetése és a fejlesztő gondozás folyamatos alkalmazása.

A megvalósítani kívánt program bemutatása

Az intézmény a személyes gondoskodás keretein belül, alapellátást nyújt az igénybevevők számára. Biztosítja a szomatikus- mentális- egészségi állapotuknak megfelelő személyre szabott ellátást, empátikus környezetben.

Létrejövő kapacitások:

Engedélyezett férőhelyek száma: 36 fő

Az intézmény nyitvatartási rendje: hétfőtől csütörtökig reggel 7 órától délután 17 óráig, pénteken reggel 7 órától 16 óráig.

Az intézmény az ellátást 6 csoportban végzi, a tanköteles korúak korcsoportonkénti, a felnőtt csoportok képességek szerinti megoszlásban.

Tanköteles korúak:

- Csillag csoport (9-16 éves): 6 fő,
- Nap csoport (17-22 éves): 5 fő,
- Szivárvány csoport (21-23 éves): 6 fő,

Felnőtt korúak (aktivitás, képesség szerinti csoportosítás)

- Plútó csoport: 7 fő,
- Lajka csoport: 7 fő,
- Báránfyfelhő csoport: 6 fő.

A Fejlesztő Gondozó Központ engedélyezett dolgozói létszáma 22, 25 fő:

1 fő	vezető,
1 fő	gondozásvezető,
3 fő	terápiás munkatárs
12,25 fő	gondozó
4 fő	technikai dolgozó,
1 fő	szociális segítő

A munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítések:

4 fő	felsőfokú,
5,5 fő	gyógypedagógiai asszisztens,
6,75 fő	szociális gondozó

Nyújtott szolgáltatás elemek

A Fejlesztő Gondozó Központ a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete által alapított és fenntartott személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatási forma. Az intézményegység a súlyosan halmozottan sérült gyerekek, fiatalok, és felnőttek nappali ellátását biztosítja.

Tevékenységek leírása

Súlyosan, halmozottan sérült gyerekek, fiatalok és felnőttek napközbeni ellátása.

Más intézményekkel történő együttműködés módja

Az ESZI integrált intézményei szakmailag önállóak. Egymás mellett működő szervezeti egységei a következők:

- Területi Gondozás,
- Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona,
- Fejlesztő Gondozó Központ,
- Család-és Gyermekegészségügyi Központ

A szervezeti egységek által nyújtott ellátások átjárhatóak, a párhuzamos ellátás elkerülése érdekében az egységek szoros szakmai együttműködésben látják el feladatukat.

- Budapest Fővárosi XV. kerületi Önkormányzattal (kapcsolatunk együttműködő, részben hivatalos, részben, pedig támogató, segítő jellegű),
- A Budapest Főváros XV. kerületében működő oktatási, nevelési, egészségügyi, művelődési intézményekkel (elsősorban Száraznád Általános Iskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola, és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola),
- Szakmai szervezetekkel,
- a Fővárosban működő Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottságokkal,
- társintézményekkel a főváros és az ország számos pontján,
- MAGYE súlyosan és halmozottan sérült gondozottakkal foglalkozó szakosztályával,
- módszertani szervezetekkel,
- Civil szervezetekkel,
- szakmai és érdekképviseleti tevékenységet folytató alapítványokkal, szervezetekkel,
- rehabilitációs és gyógyászati segédeszközöket gyártó és forgalmazó cégekkel.

Az ellátandó célcsoport jellemzői

Az ellátandó célcsoport jellemzői:

„A súlyos és halmozottan fogyatékoság az egész élet során fennálló állapot, amelyre jellemző, hogy a testi struktúrák károsodása következtében a speciálisan humán funkciók – mint a kommunikáció, a beszéd, a mozgás, az értelem és az érzékelés észlelés – minimálisan két területén súlyos vagy legsúlyosabb mértékű zavar mutatható ki” (a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 2/2005. (III. 1.) OM rendelet).

Ezért a súlyos, halmozottan fogyatékoság pedagógiai következményei meghatározzák intézményünk céljait, feladatait, alkalmazott alapelveit és szakmai programját.

A súlyosan és halmozottan sérült gyermekek és felnőttek napközbeni ellátása ma még nincs megoldva Magyarországon. Budapesten a XV. kerületben (6 éves kortól, felső korhatár nincs) és a XI. kerületben (3 éves kortól 18 éves korig) működik olyan nappali ellátást nyújtó intézmény, ahol súlyosan halmozottan sérült embereket látnak el. Ezért szükséges, hogy továbbra is ellássunk más kerületben, illetve a Budapest agglomerációjában élő, családokban nevelkedő súlyosan halmozottan sérült gyerekeket, felnőtteket. Az ellátottak intézménybe szállításáról a szülők saját gépkocsival vagy a támogató szolgálat igénybevételével gondoskodnak.

Az ellátottak lakóhely szerinti megosztása:

Tanköteles korúak Település Pest megye: 3 fő		Felnőttek Település Pest megye: 1 fő		Összesen Pest megye
Göd	1	Csórög	1 fő	4fő
Órbottyán	1			
Dunakeszi	1			
Budapest: 14 fő		Budapest: 19 fő		Budapest 33 fő
IV. kerület	1	IV. ker.	3	4
		VII. ker.	1	1
		X. ker.	1	1
XIII. kerület	1	1	1	2
XIV. kerület	1	XIV. ker.	2	3
XV. kerület	10	XV. ker.	8	18
XVI. kerület	1	XVI. ker.	2	3
		XIX. ker.	1	1

Gondozottaink nemek és életkor szerinti csoportosítása:

Tankötelezettek				Felnőttek			
Életkor	Férfi	Nő	Összesen	Életkor	Férfi	Nő	Összesen
	8	9	17		8	11	20
				23		1	
9		1	1	29	2	1	3
16	1	1	2	32	1		1
17	2	1	3	33	1	1	2
				34	1	1	2
19	1	1	2	35		1	1
20		1	1	36	3	2	5
21	1	1	2	37		1	1
22	1	1	2	39	1	1	2

Az intézmény ellátottainak kórformák szerinti megoszlása:

Diagnózis	Tanköteles korúak (6-23 éves korig)	Felnőttek (23 éves kortól)	összesen
Cerebrális paresis (nem tisztázott eredetű,tetraparesis spastica,hemiparesis)	11	14	25
Corpus callosum dysgenesia	1		1
Williems szindróma (CP)	1		1
Cri du chat szindróma	1		1
Angelman szindróma		1	1
Rett szindróma	2	1	3
Down szindróma	1	1	2
Pszichiátriai kórképpel együtt járó értelmi akadályozottság		1	1
Súlyos értelmi akadályozottsággal járó egyéb kórképek		2	2
Összesen	17	20	37

A feladatellátás szakmai tartalma, alapelvei, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Alkalmazott alapelvek:

- kommunikáció és interakció elve,
- differenciálás és individualizáció elve,
- komplexitás és személyiségközpontúság elve,
- kooperáció elve,
- normalizáció és participáció elve,
- általános, módszertani és szakmai alapelvek a súlyosan és halmozottan fogyatékos emberek fejlesztéséhez, neveléséhez:
  1. cselekvéses tanulás,
  2. kommunikációs beágyazottság,
  3. kis lépésekben haladás,
  4. folyamatos motiváció,
  5. optimális mértékű segítségnyújtás,
  6. differenciálás (szervezésnél, megvalósításnál),
  7. ismétlés,
  8. állandóság,
  9. megfelelő testhelyzet kialakítása és megfelelő segédeszközök alkalmazása,
  10. szakemberek szoros együttműködése,
  11. szülőkkel való állandó információcsere.

A csoportos foglalkozások rendjéről általában:

- minden gondozott mozgásos szakember javaslatai alapján pozícionálva helyezkedik el a foglalkozás céljának megfelelő helyszínen (asztal, szőnyeg),
- a foglalkozás mindig az adott foglalkozást jelző dallal, mondókával, tárgybemutatásával kezdődik, miközben el is mondjuk, mi fog történni az adott foglalkozáson,
- felsoroljuk a foglalkozásokon jelenlévőket (gondozott, segítő),
- minden foglalkozás befejezése előtt elpakolunk, rendet rakunk,
- a foglalkozásokat búcsú dallal zárjuk, a fejlesztő iskolai időszak végét búcsú körrel.

Az egyéni foglalkozások rendjéről általában:

Minden gondozottnak saját egyéni fejlesztési terve van, amit a csoportban dolgozó szakemberek közösen állítanak össze, a szülőkkel egyeztetve. Az itt meghatározott célok és feladatok minden a gondozottal foglalkozó munkatárs munkáját alapvetően meghatározzák. Legfőbb célja a gondozottak életminőségének javítása, jó közérzetének megteremtése, valamint elősegítése. Továbbá:

- a gondozottak egyéni fejlesztési tervét minden év szeptemberében kell elkészíteni (szülőkkel való konzultáció a terv elkészítését megelőzően hosszú távú célok meghatározása),
- a fejlesztési tervet (a tanév rendjéhez alkalmazkodva) félévkor, év végén, és szükség esetén bármikor felülvizsgálja a szakember team,
- az egyéni fejlesztési terv konkrét tartalma:
  1. személyi adatok,
  2. diagnózis,

3. jelen állapot röviden,
4. hosszú távú célok,
5. rövid távú fejlesztési célok,
6. feladatok meghatározása az egyes fejlesztési területek szerint.

Az egyéni foglalkozások lényeges területét alkotják az ellátottak nevelése, valamint fejlesztése. Ezeken a foglalkozásokon a szakember és a gondozott intim, védett helyzetben vannak, ahol a közös munka és egymás alapos megismerése a leginkább lehetséges.

A kommunikáció – mint fejlesztési terület – fokozott figyelmet kap ezeken a foglalkozásokon, hiszen a gondozott kommunikációs jelzéseit ilyen körülmények között könnyebb észrevenni, megfigyelni és megerősíteni. Az egyéni fejlesztések keretében elsősorban új kommunikációs jelzések kialakítása, megerősítése zajlik, minden ellátott esetében a maga képességei szerint.

A foglalkozások tartalmazhatnak más fejlesztési elemeket is, de szoros kapcsolatban a kommunikációval. Ez a helyzet lehetőséget ad a gondozott számára, hogy ellazuljon, kellemes, megnyugtató ingereket kapjon.

Az egyes foglalkozások anyagát az ellátottak aktuális állapota, hangulata, ráhangolódási képessége és érdeklődése is nagymértékben befolyásolja.

A foglalkozásoknak állandó részei, jelzései, rituáléi vannak. Az itt begyakorolt jelzéseket ki kell vinni a csoportba.

Csoportok napirendje (órarend):

Időpont (hétfőtől péntekig)	Csoportos foglalkozás	Egyéni foglalkozás
7.00.-8.00.	Ügyelet	
8.00.-9.00.	Reggeli és önkiszolgálás	Egyéni mozgásfejlesztés
9.00.-9.30.	Reggeli torna	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni mozgásfejlesztés
9.30.- 9.50	Nyitókör	<ul style="list-style-type: none"> • Kád/Snoezelen • Egyéni mozgásfejlesztés
9.50.-10.00.	Szünet	
10.00.-12.00.	Kiscsoportos foglalkozások	<ul style="list-style-type: none"> • Kád/Snoezelen • Egyéni mozgásfejlesztés
12.00.-13.00.	Ebéd és önkiszolgálás	
13.00.-14.00.	Csendes pihenő	<ul style="list-style-type: none"> • Egyéni mozgásfejlesztés
14.00.-15.00.	Csoportos foglalkozás	<ul style="list-style-type: none"> • Kád/Snoezelen
15.00.-17.00.	Uzsonna Önkiszolgálás Délutáni ügyelet	<ul style="list-style-type: none"> • Kád/Snoezelen

Alkalmazott terápiák, eljárások

Az egyes terápiás eljárásokat folyamatosan aktualizáljuk, mindig alkalmazkodva az esetlegesen megváltozott igényekhez, lehetőségekhez, a felmerülő szakmai kérdések, problémák megoldásához. Folyamatosan tájékozódunk az ellátotti körünkben alkalmazható újabb és újabb terápiás lehetőségekről.

• egyéni mozgásfejlesztés,

A mozgás, mozdítás az élet és az egészség egyik fontos összetevője. A mozgás nagymértékben segíti az észlelést, a tapasztalatszerzést, alapját képezi a magasabb gondolkodási funkcióknak. A beszédképtelen emberek esetében az alternatív

kommunikációhoz is szükség van a mozgás valamilyen formájára. Az aktivitás, a tevékenykedés, az önállóság is szoros összefüggésben van a mozgásos képességekkel. A mozgásfejlesztést intézményünkben együttműködve, orvosi segítséggel, szomatopedagógus, konduktor végzi. A halmozottan fogyatékos, mozgáskorlátozott emberek egyéni mozgásfejlesztése komplex rehabilitációs feladatrendszer. A sérült területek halmozódása miatt a mozgásfejlesztés nem csak a motoriumra terjed ki, hanem az érzékszervek fejlesztésének területeit is magában foglalja, és a mindennapos tevékenységekhez szükséges mozgásformákat is. A gondozottak jövőjét illetően, nélkülözhetetlen a mozgásfejlesztés megelőző és kompenzáló funkciója a másodlagosan kialakuló elváltozásokat (keringési problémák, szervi betegségek, stb.) tekintve, illetve állapotromlásuk megakadályozásában is.

- *egyéni kommunikáció központú fejlesztés,*

Olyan egyénre szabott augmentatív és alternatív kommunikációs módszereket alkalmazunk ezeken a foglalkozásokon, amelyek csökkentik vagy kiküszöbölik a sérült kommunikáció okozta érzelmi, intellektuális és szociális hátrányokat. A felhasznált eszközök olyan jeleket, rajzokat, képeket, gesztusokat, fotókat tartalmaznak, amelyek alkalmazkodnak az ellátott intellektuális szintjéhez, mozgásképességéhez, környezetéhez, igényeihez. (Gesztusnyelv)

- *snoezelen terápia, fényterápia* (biopton lámpás kezelés, színterápiával)

A módszer koncepciójának középpontjában a szomatikus, vibrációs, vesztibuláris, akusztikus, vizuális, orális, taktilis, kinezetikus terület fejlesztése áll. Az emberi kapcsolatok kialakításának, a kapcsolatteremtésnek számtalan konstruktív módja lehetséges. Mivel a súlyos, halmozott sérüléssel élő emberek számára ez a folyamat gyakran nehezített, problémákkal tüzdelte, a kommunikációs csatornák mindegyike nem használható eredményesen. Egy ősi kommunikációs csatorna, a testi érintkezés az, ami igazán lehetőséget kínál megközelíthetőségükre. Ez, a gyakran, csak testközeli ingerekre reagáló, halmozottan akadályozottak számára is hozzáférhető, az érzelmek közvetítésének legalkalmasabb eszköze.

Az eljárás az érzékelés, észlelés stimulálását helyezi a középpontba, ami alapját képezi a magasabb kognitív funkciók alapjai megteremtésének. A felkínált ingereken keresztül az egyén új, pozitív tapasztalatokat gyűjthet, oldja az eljárás a fogyatékos személy feszültségét, s nem elhanyagolható szerepe, hogy kellemes ingereket, élményeket nyújtson a részt vevőknek. Az érzékelés, észlelés fejlesztése így elsődleges feladatként értelmezhető a halmozottan akadályozott klienseinknél. Cél magának az érzékelésnek az aktivizálása, miközben az „ingeranyag” csak abból a szempontból van jelentősége, hogy megfelel-e az adott érzékelési modalitásnak.

- *hidromasszázs terápia,*

A víz felhajtóereje okán már önmagában is enyhíti a testsúly által ízületekre nehezedő nyomást, ez a tény ellátottjaink kóros ízületi struktúráira pozitívan hat.

A hidromasszázs nem más, mint a víz és a levegő megfelelő összhangjával elért, vérkeringést fokozó masszázis. A hidromasszázs lényege a kád oldalába szerelt fűvókákon keresztül áramló intenzív vízszugár. Az erős vízszugár nemcsak a test külső felületét mozgatja meg, hanem a bőr alatti szöveteket, izmokat is masszírozza. A hidromasszázs ellazít, enyhíti az ízületi és izomfájdalmakat, serkenti az érrendszeren belüli mikrokeringést. A mozgásfejlesztés területén minden ellátottunk számára elérhető.

- *„állat asszisztált” terápia (kutya)*

Azokat a foglalkozásokat tekintjük állatasszisztáltnak, melyek során egy vagy több állat társaságában zajlanak adott foglalkozások. A foglalkozás elsődleges célja, hogy mindenki jól érezze magát, ennek érdekében a konkrét program és időtartam a pillanatnyi igényeknek

megfelelően változtatható. Az állatasszisztált terápia a foglalkozások azon csoportját jelöli, amikor egy adott csoporttal előre rögzített feltételekkel és időtartamig dolgozunk úgy, hogy az állattal való gyakorlatok szerves részét képezik a csoport vezetője által kidolgozott terápiás foglalkozásnak. Ilyen lehet például egy játék foglalkozás, ahol a kutya a gyakorlás és feladatmegoldás során jelenlétével motivál, illetve enyhíti a szorongást.

• *Zene bázisú terápia, módszerek*

Elsődleges célunk a fent említett eljárásokkal az élményhez juttatás, illetve új szabadidős tevékenység megismertetése, a mindennapokba történő beépítése, ami tovább segítheti a szociális integrációt.

A Soundbeam egy fizikai kontaktus nélkül megszólaltatható zenei terápiás, közvetítő eszköz, amelynek segítségével a fizikailag vagy mentálisan (súlyosan) sérült egyének kifejezővé, kommunikatívává válnak a zene és a hangok hatására. Nagyszerűsége két tényezőn alapul: a szenzorok érzékenysége lehetővé teszi, hogy a mozgásképtelen, vagy csak minimális mozdulatokra képes emberek is egyedül tudjanak "zenélni", másrészt az elektronikus technológia széles hangszerválasztékával a Soundbeam helyettesítheti az ellátottak számára elérhetetlennek tűnő hangszereket is. Ez az eszköz felbecsülhetetlen ellátottjaink körében, ahol a szellemi tevékenységek elsajátítása - a tanulási folyamat - nap, mint nap nehézségeket okoz. A foglalkozások során olyan élményhez jutnak az ellátottak, mintha egy sajátos zenekar tagjai lennének. Úgy tudnak zenélni, hogy hozzá sem érnek a hangszerhez.

A színeskotta-módszer nem igényel komplex gondolkodást, még a színek nevének ismeretét sem, csak a színek azonosításának képességét. A módszer a hagyományos kottát úgy egyszerűsítette le, hogy a hangok magasságát színek, a hangok hosszúságát körök jelzik, minden hangot szín jelöl, és ezek a színek ismétlődnek meg a hangszereken is. Az énekléssel, hangszerjátékkal ellátottjaink átélhetik a zenélés örömeit.

• *Fejlesztő gondozás*

A mindennapos tevékenységek rendkívüli jelentőséggel bírnak életünkben. A súlyosan, halmozottan sérült személyek akadályozottságuk következtében az önálló életvezetésben erősen korlátozottak, nem tudnak részt vállalni a létfenntartás alapvető tevékenységeiben így folyamatosan külső személyek segítségét igénylik. Gyakran előfordul, hogy csak a közvetlen létfenntartási szükségletek területén tudnak egyszerű döntéseket hozni, választani. Részvételük korlátozott így felelősségvállalásuk is csak részleges lehet. Az akadályozott részvétel nehezíti a hétköznapi eseményekben való eligazodást és a biztonságérzet kialakulását. Ezért esetünkben a gyógypedagógiai megsegítésnek ki kell terjednie a mindennapos tevékenységek részterületeire, amelyek magukban foglalják az alapvető biológiai, létfenntartó szükségletek kielégítését és mindemellett hogy biztonságérzetet adhatnak, sok tanulási és fejlesztési lehetőséget biztosítanak a súlyosan-halmozottan sérült emberek számára.

Intézményünk napirendjét alapvetően meghatározzák ezek a feladatok, melyek a napirendre lényeges hatással bírnak:

- segítenek megszervezni az időt,
- rendszert visznek a térbe azáltal, hogy bizonyos cselekvéseket, bizonyos helyen végeznek,
- a mindennapos tevékenységek hatására fejlődik az ok-okozati összefüggések meglátása, felismerése, értelmezése,
- nagymértékben hozzájárul a kommunikáció, kognitív képességek -érzékelés, észlelés funkciói-fejlődéséhez,

- segítik a mindennapos tevékenységek tanítását, gyakorlását, az emberi szükségletek életkoronként változó jellegének elismerését és megélésének segítését,
- hatással vannak az egyén érzelemlárára is, valamint vonzódások, taszítások jelennek meg egy-egy cselekvés végzése kapcsán,
- a tevékenységek során folyamatos testi kontaktusba kerülnek az őket körülvevő segítőkkel, szakemberekkel, kommunikálnak egymással, szenzoros ingereket közvetítenek számukra.

Ilyen értelemben kiemelt szerepe van a szakemberek (gyógy pedagógus, konduktor, gyógytornász, gondozó) egymás közti illetve szülővel folytatott szoros együttműködésének, hogy meg tudjanak teremteni azok a helyzetek, amely által életük jelentősen gazdagodik, illetve amelyekben érdekeltnek lesznek a súlyosan-halmazottan sérült gyerekek/ fiatalok hogy saját életükben részt vegyenek. Így alapvető az együttműködés az életminőség javítása és a külvilág felé fordulás szempontjából is. Az alapvető szükségletek kialakítása során a gondozó pozitív vagy negatív érzelmeket elfogadás, szeretet vagy elutasítás közvetít. A gondozás-ápolás során alakulhat ki az érzelmi kötődés, az elemi szociális kapcsolatok, a kommunikáció, az én körvonalazódása. A mindennapos tevékenységek a fejlesztő tevékenység lényeges alkotóelemei. Az eredményesség érdekében fontos hogy ne váljon el egymástól a pedagógiai munka és a gondozás. Ezen a szinten az ápolás-gondozás és a fejlesztés nem választható szét, egyértelműen a gyógy pedagógus kompetenciája is.

A mindennapos tevékenységek az *étkezések* (reggeli, ebéd, uzsonna), a *testi higiénia* (testápolás), a *toilette-tréning* (kiválasztási folyamatok), *öltözködés*, vetkőzés területén valósulnak meg, de lényegében átszövik az egész intézményi létet.

A súlyosan-halmazottan sérült emberek testi szükségleteinek kielégítése és jó közérzetük biztosítása sok időt vesz igénybe. Ezeket a situációkat nagyban nehezítik a társuló sérülések (beszéd, értelmi funkciók, érzékszervi sérülések). Ezek az emberek is átéli a kiszolgáltatottságukat létük legalapvetőbb történéseivel és a mások által végzett gondozással szemben. A gondozási feladatok így kiemelt szerepet kapnak programunkban, külön foglalkozásokként is megjelennek.

A megváltozott életkori sajátosságokhoz alkalmazkodva egyes életvezetési ismeretek megismertetésére és elsajátítására is hangsúlyt helyezünk.

Foglalkozások:

- konyhakerti ismeretek, munkálatok
- alapvető, egyszerű konyhai műveletek (mosogatás, egyszerű ételek elkészítése)
- higiénikus, rendezett környezet kialakítása, fenntartása (takarítás, pakolás)
- helyes életmód kialakítása (megfelelő táplálkozás, tisztálkodás, napirend)
- szociális kapcsolatok erősítése, kialakítása (önismeret, magatartás és viselkedési normák elsajátítása)
- kézművesség (dekupázs, festés, agyagozás, ragasztás stb...)

Egyéb szolgáltatások:

- sportfoglalkozások: bowling, boccia, ping-pong,
- kirándulások,
- ünnepélyek,
- nyaralás,
- szakorvosi ellátás: házi orvosi ellátás, ortopéd, neurológiai szakorvosi vizsgálat, fogászati szűrés
- segédeszközök hozzáféréshez való biztosítása,
- ügyintézkésekben való segítségnyújtás,
- folyamatos információ szolgáltatás.

Az ellátás igénybevételének módja:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Az ellátási kérelem benyújtásakor tanköteles korú gyermekek esetében a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével és orvosi igazolás benyújtásával, felnőtt korú esetében orvosi igazolást kell benyújtani. Az intézményi jogviszonyt az intézményvezető által átruházott hatáskörben az egységvezető döntése alapozza meg. Elutasítás esetén az egységvezető írásban értesíti az igénylő törvényes képviselőjét. Felvétel esetén, az egységvezető egyszerűsített előgondozást folytat le, melyet az Egyszerűsített Előgondozási adatlapon írásban rögzít. Az egységvezető ismerteti az igénylővel a megállapodás tervezetét, és a házirendet. Az intézményi jogviszony keletkezésekor kerül sor a megállapodás megkötésére.

Megállapodás tartalmi elemeit a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 94/C. § (3) bekezdése határozza meg.

A nappali ellátás próbaidővel indul – amely maximum 3 hónap lehet – a próbaidő leteltével a megállapodás határozatlan időre módosul. A törvényes képviselő az ellátás igényléséhez kitölti a „Nyilatkozat gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről” című nyomtatványt, továbbá át kell vennie a „Házirend” –et.

Az ellátott törvényes képviselője – jogszabályból eredő adatszolgáltatás miatt – kötelezi magát arra, hogy adatokat szolgáltat az intézmény által kötelezően vezetett nyilvántartásokhoz, a személyes adatokban beállt változásokat haladéktalanul a szolgáltató tudomására hozza.

A szolgáltató és az igénybevevő közötti kapcsolattartás módja:

Az ellátottak képviselői és az intézmény dolgozói napi rendszeres személyes kapcsolatban állnak egymással. Az intézményben a közérdekű információk, a házirend, az ellátott jogi képviselő adatai a faliújságon megtalálhatók.

Mindennapi találkozások (reggel, délután), a bizalmi kapcsolatok kialakulását segíti.

Szülői értekezletek évente legalább két alkalommal megtartásra kerülnek.

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja:

- sajtó, honlap,
- érdekképviseleti szervek és civil szervezetek tájékoztatása,
- szociális intézmények, oktatási intézmények értesítése,
- különböző szakterületek tanácskozásain nyújtott tájékoztatás.

Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátotti jogok

- minden embert megilletnek az alkotmányos jogok, melyet a Fejlesztő Gondozó Központ biztosít,
- az intézmény munkatársainak minden esetben úgy kell végezniük munkájukat, hogy az ellátottak jogai ne sérüljenek, ill. szükség esetén segítsék az ellátottakat jogaik érvényesítésében,
- Fejlesztő Gondozó Központnak biztosítania kell a személyes adatok védelmét,
- Fejlesztő Gondozó Központ biztosítja az ellátottak részére az egészségügyi ellátásokhoz való hozzájutást,
- Fejlesztő Gondozó Központ a panaszt kivizsgálja, továbbá szükség esetén érdekképviseleti fórumhoz fordul.

Az ellátottak speciális jogai:

- akadálymentes környezet,
- információkhoz való hozzáférés biztosítása,
- képességek, készségek fejlesztése,
- társadalmi integrációhoz való jog biztosítása.

Az egység vezetője a törvényes képviselőt tájékoztatja az ellátott jogi képviselő által nyújtható segítségadás lehetőségéről, az ellátott jogi képviselő elérhetőségéről.

A szociális szolgáltatást végzők jogai:

- az intézményben a munkavállalók számára biztosított, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják. Fontos, hogy tiszteletbe tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat,
- szakmai képzés, továbbképzés és a szakmai személyiségfejlesztés (szupervízió) folyamatosan elérhető legyen számukra,
- a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra,
- a dolgozók érdekvédelmi képviselőt a Közalkalmazotti Tanács és a Szakszervezet látja el.

Budapest, 2016. április 6.

Némethné Varga Viktória
egységvezető